
Fra: Berg, Halvard [mailto:Halvard.Berg@austagderfk.no]
Sendt: 30. november 2012 12:56
Til: Postmottak KD
Kopi: Kristiansen, Stein; Askestad, Toril
Emne: Høring - Forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 - 13

Høring - Forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8 – 13

Aust-Agder fylkeskommune har i sin høringsuttalelse valgt å gi uttalelse om forslagene til forskrifter om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag for trinn 8-13. Aust-Agder fylkeskommune vurderer i tillegg innholdet i forslaget til forskriftenes § 3 *Struktur og innhold* i de ulike forslagene til rammeplaner.

Aust-Agder fylkeskommune avgir følgende hovedpunkter som svar på KDs høring vedrørende nye forskrifter om rammeplaner for lærerutdanningen trinn 8 – 13:

- 1. Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslaget om å gjøre yrkesfaglærerutdanningen obligatorisk for studenter med fagbrev og 2-årig teknisk fagskole.**
- 2. Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslagene til forskrifter om rammeplaner for yrkesfaglærerutdanningen og PPU for yrkesfag.**
- 3. Aust-Agder fylkeskommune mener begrepet "antall dager" ved beskrivelse av omfanget av praksis i rammeplanene, bør endres til å relateres til antall studiepoeng.**
- 4. Aust-Agder fylkeskommune forutsetter at økonomiske konsekvenser av nye rammeplaner for lærerutdanningene fullt ut kompenseres.**

For utfyllende kommentarer til høringsuttalelsene, se vedlagte sak til fylkesutvalget **PS 12/178 (09/6305) Høring - Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag**

Punktene 1 – 4 ble enstemmig vedtatt av fylkesutvalget i møte 27.11.2012.

Med vennlig hilsen

Halvard Berg
rådgiver skoleutvikling

Fylkesrådmannens kontor
Utdanningsavdelingen
Telefon: +47 37 01 73 54
Mobil: +47 488 91 433
E-post: Halvard.Berg@austagderfk.no
Innbyggerportalen: www.austagderfk.no

AUST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

Der du får
overskudd
til å skape

Saksframlegg

Dato: 12.11.2012
Arkivref: 2009/6305-32788/2012 / A60/00

Saksbehandler: Halvard Berg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
	Yrkesopplæringsnemnda	
	Fylkesutvalget	

HØRING - FORSKRIFT OM RAMMEPLANER FOR YRKESFAGLÆRERUTDANNING OG PRAKTISK-PEDAGOGISK UTDANNING FOR YRKESFAG FOR TRINN 8-13

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslaget om å gjøre yrkesfaglærerutdanningen obligatorisk for studenter med fagbrev og 2-årig teknisk fagskole.
2. Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslagene til forskrifter om rammeplaner for yrkesfaglærerutdanningen og PPU for yrkesfag.
3. Aust-Agder fylkeskommune mener begrepet "antall dager" ved beskrivelse av omfanget av praksis i rammeplanene, bør endres til å relateres til antall studiepoeng.
4. Aust-Agder fylkeskommune forutsetter at økonomiske konsekvenser av nye rammeplaner for lærerutdanningene fullt ut kompenseres.

2. SAMMENDRAG

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13. I saken vurderes forslagene til forskrifter om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag for trinn 8-13. Fylkesrådmannen foreslår at man ikke støtter forslagene til nye forskrifter om disse rammeplanene.

I tillegg foreslår fylkesrådmannen at begrepet "antall dager" ved beskrivelse av omfanget av praksis i rammeplanene, bør endres til å relateres til antall studiepoeng. Dette begrunnes med at kandidaten skal være på praksisskolen store deler av studietiden. I denne delen av studiet veiledes og vurderes studenten av en veileder på skolen som får oppgaven å vurdere om vedkommende består eller ikke.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13.

Forslaget gjelder følgende lærerutdanninger:

- 3-årig faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag
- Yrkesfaglærerutdanning for trinn 8-13
- Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for yrkesfag for trinn 8-13
- 5-årig integrert lektorutdanning for trinn 8-13, og
- Praktisk-pedagogisk utdanning for trinn 8-13.

Høringsfrist er satt til 30. november 2012. Kommuner og fylkeskommuner er ikke nevnt som selvstendige høringsinstanser i høringsbrevet. Gjennom KS er det imidlertid avklart at høringsuttalelser fra kommuner og fylkeskommuner vil bli behandlet selvstendig som alle øvrige høringsuttalelser.

I høringsbrevet viser Kunnskapsdepartementet til St.meld. nr. 11 (2008-2009) Læreren - Rollen og utdanningen med tilhørende Innst. S. nr. 185 (2008-2009).

Det overordnede målet for rammeplanutvalgene har vært å legge til rette for en kvalitetsheving av lærerutdanningene for trinn 8-13, tilpasset skolenes behov for lærerkompetanse. Rammeplanutvalgenes mandat har vært å utvikle integrerte, forskningsbaserte og profesjonsrettede lærerutdanninger.

Høringsbrevet fra Kunnskapsdepartement og forslag til forskrifter om rammeplaner for lærerutdanning trinn 8-13 vedlegges saken.

3.1 Saksopplysninger og vurderinger av forslagene

I høringsbrevet ber Kunnskapsdepartementet om høringsinstansenes vurderinger av en rekke mer overordnede forslag som angår rammene for disse utdanningene. Fylkesrådmannen vil i foreliggende sak vurdere forslagene til forskrifter om rammeplan for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag for trinn 8-13.

Fylkesrådmannen vil i tillegg vurdere innholdet i forslaget til forskriftenes § 3 Struktur og innhold i de ulike forslagene til rammeplaner.

Fylkesrådmannen vurderer det slik at det er de nevnte forslagene til forskrifter om rammeplaner og forslaget til forskriftenes § 3 *Struktur og innhold* som er av prinsipiell

betydning for fylkeskommunen. De resterende forslagene vil i mindre grad ha betydning for rekruttering av fremtidige lærere i de videregående skolene og endringer i det faglige innholdet i lærerutdanningene.

3.2 Forslag til forskrift for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag

Det foreslås at det fastsettes en egen forskrift om PPU for yrkesfag der opptakskravet er 3-årig relevant profesjonsrettet bachelorutdanning.

Forslaget innebærer videre at kandidater med fagbrev må ta en 3-årig yrkesfaglærerutdanning før de kan begynne som lærere i yrkesfag. Det foreslås en systematisk og nasjonal ordning for realkompetansevurdering som kan innpasse kandidatene i den treårige utdanningen og gi inntil et års avkorting av studiet. Det forutsettes at studiet tilrettelegges fleksibelt slik at det kan kombineres med arbeid.

4. FORSLAG TIL LØSNING OG KONSEKVENSER

4.1 Vurdering av forslagene til forskrifter om rammeplaner for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag

En 2-årig teknisk fagskole er en god faglig videreutdanning for yrkesutøvere med fagbrev og yrkespraksis, uansett om de vil bli lærere eller fortsette i faget/yrket sitt. Med dette som utgangspunkt er det mange aktuelle kandidater å søke blant når yrkesfaglærere skal rekrutteres.

I et rekrutteringsperspektiv vil forslaget til forskrift gjøre rekrutteringen av yrkesfaglærere enda vanskeligere enn den er i dag.

Forlaget innebærer sannsynligvis også at PPU for studenter med 3-årig bachelorutdanning må organiseres særskilt og at samme tilbud ikke kan benyttes av studenter på den 3-årige yrkesfaglærerutdanningen. Det vil svekke læringsmiljøet på PPU der nettopp samspillet mellom de som har fagbrev og teknisk fagskole og de som har profesjonsrettet bachelorutdanning er en av kvalitetene.

Etter fylkesrådmannens oppfatning må PPU for yrkesfaglærere fortsatt omfatte studenter med fagbrev og relevant yrkesteoritisk utdanning og studenter fra 3-årig relevante profesjonsrettede bachelorutdanninger.

4.2 Forslag til forskriftenes § 3 Struktur og innhold i de ulike forslagene til rammeplaner

§ 3 i de rammeplanene omhandler struktur og innhold i de ulike lærerutdanningstilbudene, samt at sammenhengen mellom fagene, fagdidaktikken, profesjonsfaget og praksis forklares.

I arbeidet med nye rammeplaner er det i følge Kunnskapsdepartementet lagt vekt på å styrke samspillet mellom fag, fagdidaktikk, profesjonsfag og praksisopplæring. Det nye Profesjonsfaget skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningene. Fylkesrådmannen vil her knytte kommentarer og vurderinger til praksis under § 3 Struktur og innhold.

Yrkesfaglærerutdanningen tilsvarer 180 studiepoeng, hvorav 60 studiepoeng er profesjonsfag; 30 pedagogikk og 30 yrkesdidaktikk. Praksis er i denne utdanningen på 130 dager, hvorav 70 dager er i skolen, og minst 10 av disse på ungdomstrinnet. 60 dager er veiledet praksis i yrkeslivet.

PPU for yrkesfag er i forslaget forbeholdt studenter med 3-årig relevant profesjonsrettet bachelorutdanning. Også i denne lærerutdanningen tilsvarer profesjonsfaget 60 studiepoeng, 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng yrkesdidaktikk.

Praksis oppgis også i antall dager, dvs. minst 60 arbeidsdager. I denne utdanningen pålegges studentene et tverrfaglig utviklingsprosjekt som tilsvarer 10 studiepoeng og omfatter både pedagogikk, yrkesdidaktikk og praksis.

4.3 Vurderinger knyttet til § 3 Struktur og innhold

Alle rammeplanene ønsker å legge vekt på praksis. Praksis er imidlertid ikke vurdert i forhold til studiepoeng, men i antall dager. Et visst antall dager sier i seg selv lite om hvordan den enkelte student har gjennomført sin praksis, om dagen er tilbrakt i klasserommet eller om den er gått med til lærergjerningens øvrige oppgaver, alt fra vakthold i skolegården til retting av prøver og vakt i vurderingssituasjoner.

Alle beskriver praksis som veiledet, vurdert og variert. Om studenten får et reelt ansvar for et fag og en klasse er ikke gjort tydelig, heller ikke hvor stor del - hvor mange av de oppgitte dagene - som studenten skal ha som observatør og hvor mange læringsprosesser studenten faktisk skal forberede, gjennomføre og vurdere selv.

Praksis skal gjennomføres på godkjente praksisskoler med godkjente veiledere. Det må fremgå av forskriften at praksis ikke kan etableres som en avtale mellom kandidaten og en lærer på en skole som hun eller han tilfeldigvis kjenner.

For skolene som står ansvarlig for praksis, vil det være en stor fordel om de ulike studentene har en praksis som både i omfang og i form av kompetansemål er lik. Det må stilles de samme krav til skriftlige oppgaver, og studentene må måles mot samme norm av de som skal veilede og vurdere. Praksisskolen må sikres innflytelse over vurderingen av oppgaver som er levert på bakgrunn av praksisperioden.

Etter fylkesrådmannens oppfatning er praksisdelen av studiet salderingsposten i forslaget, i stedet for at dette skulle vært hoveddelen av profesjonsfaget.

Både omfang og innhold hadde kommet tydeligere fram om rammeplanen sa at 60 dager praksis, tilsvarende 20 studiepoeng av profesjonsfaget, og at studenten i minimum 30 dager, tilsvarende 10 studiepoeng, skulle ha reelt faglig og pedagogisk ansvar for læringsprosessen i klassen. Dette ville vært et tydeligere signal og langt mer krevende opplegg for praksisperioden enn det som de foreliggende forslagene legger opp til.

Praksisperioden i skolen bør på samme måte være så lik som mulig for de ulike utdanningene, slik at praksisskoler og veiledere ikke må forholde seg til ulikt regelverk.

Skoleeierens ansvar for studentens praksis er ikke omtalt i forskriften, naturlig nok siden praksis ikke gir studiepoeng og heller ikke vurderes som en selvstendig del av profesjonsfaget, men som en utprøvingsarena for pedagogikken og fagdidaktikken. Dersom praksis skal få selvstendig verdi, må ansvaret for de 20 studiepoengene, som denne delen av studiet faktisk omfatter, delegeres til skoleeier.

Praksis må være veiledet av en kvalifisert skolefaglig veileder som kan se den enkeltes praksis i et helhetlig perspektiv, der både lærerens individuelle kunnskaper og ferdigheter og vedkommendes sosiale kompetanse og evne til å samarbeide med kolleger, blir en del av opplæringen og vurderingen i profesjonsfaget.

4.4 Økonomiske konsekvenser

Nye rammeplaner i henhold til Kunnskapsdepartementets forslag vil innebære at fylkeskommunen som skoleeier vil ha behov for studieplasser for lærere i langt større omfang enn tilfellet er i dag. Studietiden knyttet til yrkesfaglig og pedagogisk kompetanse blir av lengre varighet for hver tilsatt som ikke har godkjent kompetanse.

Dette innebærer behov for et tilstrekkelig antall studieplasser totalt og ikke minst lagt opp fleksibelt slik at pedagogisk utdanning kan kombineres med arbeid. En konsekvens kan være økte utgifter for skoleeier i og med økt behov for studieplasser. En forutsetter at de økonomiske konsekvenser for skoleeier/arbeidsgiver fullt ut kompenseres og at et tilstrekkelig antall studieplasser, fleksibelt innrettet, stilles til disposisjon.

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen foreslår at Aust-Agder fylkeskommune avgir høringsuttalelser i tråd med de vurderinger som er gjort i saksutredningens pkt. 4.

1. Vurdering av forslagene til forskrifter for yrkesfaglærerutdanning og PPU for yrkesfag

Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslaget om å gjøre yrkesfaglærerutdanningen obligatorisk for studenter med fagbrev og 2-årig teknisk fagskole.

Aust-Agder fylkeskommune støtter ikke forslagene til forskrifter om rammeplaner for yrkesfaglærerutdanningen og PPU for yrkesfag. Forslagene til nye forskrifter kan synes å fremstå som et forsøk på å akademisere lærerutdanningen for yrkesfagene.

Forslaget innebærer i realiteten at det ikke lenger vil være nok for en kandidat med fagbrev å ta 2-årig teknisk fagskole, eventuelt ett år yrkesteori kombinert med lang yrkespraksis, før vedkommende kan begynne på PPU.

2. Vurderinger knyttet til § 3 Struktur og innhold

Aust-Agder fylkeskommune mener begrepet "antall dager" ved beskrivelse av omfanget av praksis i rammeplanene, bør endres til å relateres til antall studiepoeng.

Når et studieår beregnes til 60 studiepoeng, tilsvarer hver av de 190 arbeidsdagene i skolen ca 0,3 studiepoeng. En praksisperiode på 60 dager tilsvarer følgelig 18 studiepoeng. Kandidaten skal med andre ord være på praksisskolen ca 1/3 av studietiden. I denne delen av studiet veiledes og vurderes studenten av en veileder på skolen som får oppgaven å vurdere om vedkommende består eller ikke.

Aust-Agder fylkeskommune vil anbefale at forslagene under § 3 om struktur og innhold formuleres så likt for hver lærerutdanning som mulig. Det må være likelydende formuleringer knyttet til kompetansemål i profesjonsfaget, og vurderingskriteriene for praksis kan ikke være annerledes for en faglærer enn for en lektor.

3. Økonomiske konsekvenser

Aust-Agder fylkeskommune forutsetter at nye rammeplaner for lærerutdanningene, fullt ut kompenseres økonomisk overfor skoleeier og at et tilstrekkelig antall studieplasser, fleksibelt innrettet i forhold til kombinasjon mellom utdanning og arbeid, stilles til disposisjon.

Studieplassene må tilbys lokalt/regionalt på en slik måte at en unngår lang reisevei til og fra studiested.

6. TIDLIGERE BEHANDLING

Yrkesopplæringsnemnda behandler saken i sitt møte 23.11.2012 med slikt forslag til vedtak:

Saken tas til etterretning.

Vedlegg:

Hoeringsbrev_hoeringsinstanser_forskrifter_rammeplaner_laererutdanning_trinn_8_13

Forskrift_rammeplan_3_aarige_faglaererutdanninger_praktiske_estetiske_fag

Forskrift_rammeplan_yrkesfaglaererutdanning_trinn_8_13

Forskrift_rammeplan_praktisk_pedagogisk_utdanning_yrkesfag_trinn_8_13_korrigertversjon050912

Forskrift_rammeplan_lektorutdanning_trinn_8_13

Forskrift_rammeplan_praktisk_pedagogisk_utdanning_trinn_8_13_korrigertversjon050912